"THE MULTI-STRESSED" RCA Convention Address--June 5, 1997

A) INTRODUCTION:

Title: "The Rabbi: Multi-faceted, Multi-talented, Multi-stressed"; Multi-talented--I grant...

- Multi-faceted--I question; can be misinterpreted (מעוט רבים שנים)="two-faced"...
- Multi-stressed--that's worthy of elaboration...only there can I claim some expertise...
- But *Purpura*: pressure-diamond; irritation-oyster...

<u>Multi-stressed</u>: 3 sources-- all real, troubling: <u>Human-existential</u>....will leave that to philos's & psychol's; <u>Professional-rabbinic</u>...will leave that to sociologists <u>Religious</u>--both general Jewish, Orthodox, and esp TUM/MO... Let's discuss...

This: 2 Levels: Internal: ideological/existential; and External: communal/political

B) EXTERNAL STRESSES

Our generally exposed position, common to almost any centrist group, results in an existential angst, stressful psychological tensions. Our adversaries (& media) know this.

Nothing new: ~100 years ago (in an article in 1899) the great Mizrachi orator, R. Yitzhak Nissenbaum: אנחנו הציונים החרדיים [כלומר:הדתיים] נמצאים בין הפטיש והסדן. אין אנו הציונות שבציונות הציונים ואיננו חפצים לוותר על אות אחת שבתורתנו ולא על טעיף אחד שבציונות אנחנו המזרחיים נמצאים במצב הבלתי-נעים לעמוד בין שתי And R. Meir Berlin, complained that אנחנו המזרחיים נמצאים במצב הבלתי-נעים לעמוד בין שתי That groan, I am sure, you recognize quite well; we are no strangers to itbecause it reveals a a spiritual stress point, a psychic agony, a split in one's consciousness. It is a dilemma to which we are condemned--and also the source of our moral strength and ideological courage and glory. We remain unimpressed by the supposed benefits of peace of mind, which often is little more than peace-of-mindlessness.

C) INTERNAL STRESSES

(1) <u>Our identity crisis.</u> to fundam'l source of tension: we ask selves: אַיכה--who are we <u>MO?</u> Which <u>world</u> welcomes us as our "<u>home?</u>" Is there any sol'n to our basic feeling of loneliness in J scene? (Hirshians asked same Q.)

<u>Answer</u>: yes, <u>Torah</u> as response/correction. It alone can ease feelings of lonel'ss, isol'n: איכה as response/correction. It alone can ease feelings of lonel'ss, isol'n: איכה is exactly wht Yahadut asks of us) <u>Franz Kafka</u>:ST: 1/2-lamb, 1/2-tiger...Comfort, banish lonel'ss whn jump int Master's lap Presence of שכינה in Torah=our warrant/strength/consolation

SO: NO APOLOGIES, NO STRESS-RELATED DIS-EASE: WE =TORAH-BASED....

(2) Example: Torah Umadda--Right or Wrong?

<u>הוריות דף י ע"א</u>-- כי הא דר' גמליאל ורבי יהושע הוו אזלי בספינתא, בהדי דר"ג הוה פיתא,בהדי ר"י הור פיתא וסולתא, שלים פיתיה דר"ג סמך אסולתיה דר"י. א"ל: מי הוה ידעת דהוה לן עכובא כולי האי דאיתית סולתא? אמר ליה: כוכב אחד לשבעים שנה עולה ומתעה את הספנים

<u>מהרש"א:</u> ר"ג ור"י הוו אזלו בספינתא בנבכי ים הגלות עד שהוצרכו להתווכח עם הצדוקים...ואמר דבהדי ר"ג הוי פתא שהיא חכמת התורה בעצמה שנקראת לחם...כמו שהלחם הוא עיקר חיי נפש, ובא להתווכח עמהם כפי חכמת התורה, אבל אמר דר"י היה עמו דבר נוסף על הפת שהיא התורה, כי היו עמו בויכוח חכמות אחרות שהם דומות לסולת כמו שהסולת אינו רק הקדמה ללחם ע"י מים ושאר אמצעיים, כך חכמות אחרות... הם הקדמה לתורתנו...ואפשר דר"ג לא הרגיל בחכמות אלו כמו ר"י. ואמר דשלים פתא דר"ג, שנשלם לו הויכוח בחכמת התורה, שלא היה יכול לנצח אותו בה, כי הם לא יודו בכולה, הוצרך ר"ג לסמוך עצמו להתוכח עמהם ולנצחם בשאר החכמות שהיא סולתא דבהדי דר"י...

(3) Add'l Example: Moderation: Ought we submit t all those nw/ excessive חומרות?

רבי יונתן אייבשיץ (תפארת יונתן)--על <u>הרמב"ן</u> ריש קדושים שכ' <u>"קדש עצמך במותר לך", כ' שבימי בית שני היו אנשים שהיו נזירים</u> שהיו מתבודדים ביערים וכו' (כמ"ש יוסיפון) <u>ודעת הפרושים לא נחה מהם,</u> וז"ל, <u>כי עובדי ה' השלם צ"ל דבריו ועסקיו נח לה' ולבריות, ולא להפריע נימוס ישוב העולם וחברת בני אדם והנהגת המדינה, ואילו היו כולם נזירים כאלה לא נתקיים נימוס וסדר הסבע ויכלה העולם ויאבד אדם והנהגת המדינה, ואילו היו כולם נזירים כאלה לא נתקיים שיש אפשרות <u>שתקיים אותה כל האומה.</u> אבל קשר האומה ... ולכן כל הפרישות...תהי' על זה הסוג שיש אפשרות <u>שתקיים אותה כל האומה.</u> אבל הפרישות שאפשרית <u>רק ליחיד ולא לאומה בכללה, זה אינו בגדר השלימות,</u> ודברים כאלה <u>הרחיקו חכמי ישראל.</u> וזהו כוונת המדרש "פרשה זו <u>נאמרה בהקהל</u>" כי הקדושה במותר לך רק מה ששייך בהקהל. עכ"ל.</u>

(<u>But question: Is our moderation a cop-out</u>? -- In Christianity, Jesus to Peter, "Get thee behind me, Satan" (Matt. 16:23), as if only effective evil is *behind* one; whereas we pray--והטר שטן מלפנינו ומאחרי:—both front and back. Hy Tuchman: why?

puts virtue and vice on the same plane, with virtue occupying the center, and vice the extremes.

(4) <u>Inclusiveness</u>: One of most painful dilemmas with which we confronted, and which=source of so much of our existential stress/ideological malaise, is Q of extent to which we exclude/include certain classes of non-obs't Jews in the ranks of Jewry. Q of "Who is a Jew?" is rather simple f those who are not committed to halakhic system & fundamental principles of Torah on which it is based.

But f those of us who blv that Jsm is not a matter of taste/sentiment/nostalgia alone, that it implies ultimate destiny & powerful metaphys'l standards, and who at the same time feel a profound love for all Jews and consider that love itself to be a חמוה --such a problem is one that tears at our innards. We are torn betw wanting to define member'p in our people in a hal'y valid manner; and we are concerned w the assimilatory tendencies of Jews as a cognitive minority in a post-modern world which is (in Sen. Moynihan's words) "defining deviancy down," corrupting the very air we breathe. We want to be loyal to Hal. But we also experience a powerful reluctance t lose a major part of J people. And isn't that a hal'c imperative? This=the most stressful problem we Jews face today.

I believe there is no wholly satisfactory answer, but that we *must* make a choice, and the choice is to place *ahavat yisrael* at the top of our priorities. We have, in the lifetime of many of us, already lost one-third of our people in the gas chambers of the Shoah, and God knows how many more to the corrosive acids of assimilation. Now we must make every conceivable effort to keep as many Jews as possible within the Jewish fold, stretching the Halakha to the utmost permissible limits, to keep Jews *included* in *am yisrael*. We must exercise the same mentality that חכמי ישראל always did in expending every effort halakhically to find היתר עגונה to escape the curse of her condition and live a normal life. We must search for a היתר עגונה for לכל ישראל for a must search for a missible limits.

Indeed, the term נגונה is tragically appropriate to the situation into which we are sliding. On the phrase in איכה that Jerusalem "היתה כאלמנה," the Midrash says:

שהיא יושבת עגונה ממתנת את בעלה שהניחה והלך לו בדרך רחוק, ולא אלמנה ממש, ...and the state of עגונה is worse than אלמנה...

It is possible for a whole <u>nation</u> to be an <u>agunah</u> --a nation half-married to its God and the other journeying far away from Him; or a nation divided against itself, one half "chained" as an <u>agunah</u> to the other half, but never permitted to live together fully.

The same attitude of avid searching for a היתר לעגונות must prevail here--which is even more compelling than that of an individual עגונה. Because if we don't, we shall become a <u>nation</u> of agunot, whereby we Orthodox Jews will be "married" to the rest of Jewry in the sense of having some elemental relationship--both in our eyes and the eyes of the world--and yet not being able to "live with them." What a calamity if we allow the personal tragedy of the individual agunah to be magnified onto a national scale!

Congratulations to R. Rubenstein and new administration of RCA--they must continue in tradition of RCA and renew efforts of R.Grossman and colleagues, and recognize that we bear responsibility for the other 90% of בית ישראל--even if they assert they don't need or want it. חברים כל ישראל is not descriptive nor even mere pious wish, but predictive-normative: גאולה will come and then we will treat every Jew, even עם הארץ as a "חבר"...